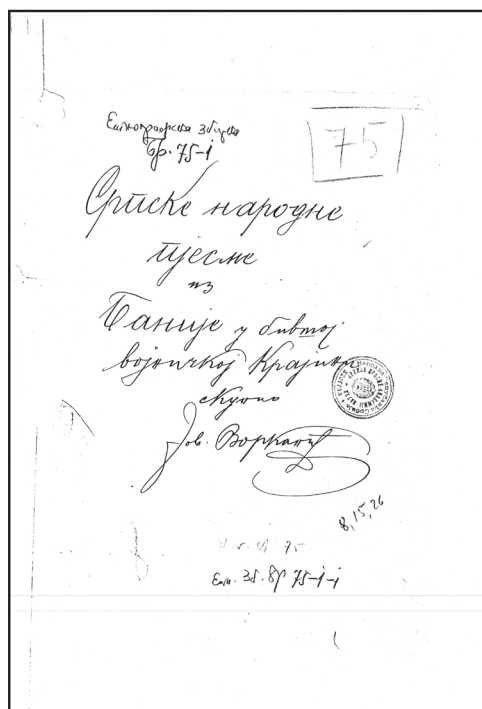

Јован ВОРКАПИЋ

СРПСКЕ НАРОДНЕ ПЈЕСМЕ ИЗ
БАНИЈЕ У БИВШОЈ ВОЈНИЧКОЈ
КРАЈИНИ

Скупио / Јов. Воркапић

(Етнографска збирка бр. 75-1)

I

Синоћ ми је драги долазио,
И у моју башчу улазио;
Пуно ми је квара учинио,
Кун' га мајко и ја ћу га клети!
Стани мајко, ја ћу започети!
Тавница му моја њедра била,
Б'јеле руке алке око врата,
А стр'јељање, моје погледање!

„Мила моја, он се објесио!“
Мајко моја: мени око врата.
„Ћери моја, он се угушио!“
Мајко моја, врућом погачицом.

II

Мила моја горо зелена,
У теби је вода ледена,
А код воде трава зелена,
И на трави рожа румена.
Да уберем рожу до земље,
Па је дајем драгом од жеље:
На ти драги рожу од мене,
да ми драги срце не вене,
Кад ти драги рожа увене,
Дођи драги опет до мене,
Да ти драги рожу пром'јеним.

III

Л'јепо пјева за гором ђевојка.
Она мисли нико је не чује;
Ал' њу чују Перо и Никола.
Перо вели: „Моја је ђевојка!“
А Никола: „Није него моја!“
Ал' говори лијепа ђевојка:
„Нит' сам твоја нит Николе твога,
„Већ онога млађана јунака,
„Који може Дунав препливати,
„Под кешкетом¹ и под бајонетом,
„И под оном диван-кабаницом!“

IV

Мили Бого добро л' ми је било
Кад ме драги од мајке просио.

¹ Кешкет – део граничарске униформе. – Прим. Славица Гароња, даље: С. Г.

Три пут ми се Богом заклињао,
Да ме нигдар ударити неће.
Није прошла ни осмица дана,
Плете Иво троструке канције,
Јутром бије, а у вече пита:
„Душе т' Маро боле ли те ране?“
Да не боле не б' се ране звале.

V

Кладила се вила и ђевојка,
Која ћ' прва на водицу доћи.
Кад у јутро зора заб'јелила:
Вила к води, ђевојка од воде.
Љуто куне пребијела вила:
„Ој ђевојко, ти се не удала
„док не видла три на небу сунца,
„Док не чула како риба пјева,
„Док не роди јавор јабукама,
„Жута врба грожђем бијелијем.“
Мудра била лијепа ђевојка
Мудра била мудро урадила.
Ранила је три бијела дана,
Па је видла три на небу сунца
И чула је како риба пјева.
Досјети се премудра ђевојка,
Па накити јавор с јабукама;
Жуту врбу грожђем бијелијем.
То радила па се и удала.

VI

Крили орле преко Сарајева.
Крилом крили, грлом проговара:
Крило моје да би одагнало
Што си мене 'ође донијело,
Баш у ово пусто Сарајево,
Кад у њему ниђе ништа нема,

Разма² једна грана јоргована,
Под њом сједе три чобана млада,
Три чобана, три попова сина.
Отрже се грана с јоргована;
Она уби три чобана млада.
Једног жали остарјела мајка,
Другог жали братац и сестрица,
Трећег жали из села ђевојка.
Говорила из села ђевојка:
„Да ми није од људи срамота,
„И да смијем од рођене мајке,
„Жалила би три године дана,
„За годину кола не играла,
„а за другу пјесме не пјевала,
„а за трећу косу не чешљала!“

VII

Марица се по невену шеће:
Ој немене не 'ватај се мене!
Није мени до што ли је теби,
Већ је мени до моје невоље,
Што ми други преотимље драгу.
Тек отимље отети је неће,
Док је мени на рамени главе,
Млад је проси, за стара је дају.
У старца је много, кажу, блага,
а у млада ни'ће ни крајцара.
Волим млада без црна крајцара,
Него стара с великијем благом.
Стар је јунак труло јаворово;
Млад је јунак румена рожица.
Сунце сија рожа се развија,
Киша пада труло се распада.

2 Разма – осим, сем. – Прим. С. Г.

VIII

Разбоље се Бојана ђевојка;
Боловала девет годин' дана,
И десете три бијела дана.
К њој долазе два ђевера млада:
Сна'о наша 'оћеш умријети?
„Ја л' умрла, ја л' остала жива,
Нигдар ваша снаша бити нећу.
Ваша мати на ме налагала,
Да сам вашег браца оцопрала.³
Колико ја о цоприја знала,
'нол'ко она сина оженила!
Првом срећом лијепом ђевојком,
Другом срећом младом удовицом,
Трећом срећом зеленом травицом!

IX

Лети соко преко Сарајева,
Крил'ма прше,⁴ кљуном проговара:
„Крила моја, да би одагњила,⁵
„Куд' сте мене амо занијела,
„а у ово пусто Сарајево.“
Нађе јелу у сред Сарајева,
и под јелом бунар воде 'ладне,
Код бунара удовица Јања,
А уз Јању, дјевојчица млада.
Мисли соко: Коју би љубио?
Све мислио, на једно смислио,
Све смислио, па је говорио:
„Волим љубит' злато зарђато,
„Него л' сребро од нова ковати!“

3 Цопрати, оцопрати – врачати, омађијати; цоприје – врачаре. – Прим. С. Г.

4 Првати, прше – летети, лети. – Прим. С. Г.

5 Одагњити – одвојити се (клетва: да се одвојите, па да паднем). – Прим. С. Г.

X

Сидио сам до једанаест сати,
На ведрини чекајући драге.
Кад је било око дванаест сати,
Пошта прође, мени писмо дође,
Да се моја преудала драга,
Преудала мене оставила,
Оставила вјеру погазила.

XI

Видиш мајко оног маленога,
што но јаше коња големога!
Онај ће ме запросити мајко,
Подај мене моја мила мајко!
Подај мене, да срце не вене,
ак' увене остаћеш без мене!

XII

Чија оно зелена ливада?
Ливада је Краљевића Марка,
По њој пасу шарена говеда.
Сва говеда, говедара нема.
Говедар је лијепа ђевојка.
Зажедњела лијепа ђевојка,
Баца прељу под зелену јелу,
Па ми иде за гору на воду.
За гором је 'шеница бјелица,
Посијо је братац и сестрица,
а пожео ђевер и снашица.
Ваздан жеше ништ' не бјесједише.
Кад је била вечер по вечери,
Ђевер снаји ти'о бесједио:
„Ој снашице румена ружице!
„Ево има девет годин' дана,
„Како с' дошла за мог брата Павла,
„Да ти немаш чеда под појасом?!“

Снаја њему ти'о говорила:
 „Ој ђевере мој златни прстене,
 „Никада га ни имати нећу,
 „Док ј' у селу Стојле Узвијојле –
 [„Стојла с Павлом у кревету спава,
 „а ја јадна под креветом сама.“]

XIII

Црна горо, пуна ли си 'лада,
 Срце моје још пуније јада!
 Гора ће се избавити 'лада,
 Али неће моје срце јада,
 Кад ме мајка за немила дала
 За немила Мијата 'јдука;
 Обдан оре, обноћ воле пасе /краде/,
 А ја јадна вавје' спавам сама.
 Што ми сљйши Мијатово благо,
 Кад ја немам што је срцу драго?

XIV

Засјала је сјајна мјесечина /: два пута: /
 Обасјала путе и сокаке,
 Да не може драги драгој доћи.
 Бог ће дати, пак ће мјесец заћи,
 па ће моћи драги драгој доћи,
 Све по мраку, да га не познаду.

XV

Ој јаблане, сави доље гране!⁶
 Да се пењем горе на висине,
 Да ја видим, што мој драги ради.

⁶ У Храстовцу почиње се иста пјесма овако:

Бор садила боркиња ђевојка
 Бор садила бору ј' говорила:
 Расти боре, што се боље море,
 Развиј' гране на четири стране,
 Да се пењем ја уз твоје гране... /даље као горе – прим. Ј. В./

Ја л' он пије, ја ли књигу штије.⁷
Нит' он пије, нит' он књигу штије,
Већ он љуби танке Талијанке.
Талијанке у појасу танке.
Ој Талијо гром те запалио!
Што ти моје драго премамљујеш?!
Премамљуј га, премамит' га нећеш,
Док је мени на рамени главе,
У рамену деснице ми руке,
И у руци сабље оковане.

XVI

Љуба Павла на зло наговара:
Д'јел' се Павле ти од брата свога!
Брату подај брда и долине,
Себ' остави луке и равнице!
Кад станете благо дијелити:
Брату подај старо и нејако,
Себ' остави младо и лијепо!
Кад станете новце дијелити:
Брату подај гроше и динаре,
Себ' остави злато и дукате!

XVII

Везак везла танка Талијанка,
Под ора'ом у дебелом 'ладу.
Изнад ње се модар облак вија,
Из облака нешто проговара:
„Не вез' веза танка Талијанка,
„Не вез' веза не губи погледа!
„Све је теби руво сакројено:
„Црна земља и зелена трава.
„Црна земља покрићеш се њоме,
„а травица ођећеш се ш њоме!“
Јад јадује танка Талијанка:

7 Штије – чита. – Прим. С. Г.

„А јој мени до Бога милога!
„ђе ја морам млада умријети
„Нити сам се св’јета нагледала,
„Нити сам се кола наиграла,
„Нити сам се пјесме напјевала,
„Нити сам се рува надерала,
„а камо ли драгог наљубила!“

XVIII

Полећела два врана гаврана,
Па су пали на бегове вишње.
Гледала и’ беговица млада,
Гледала и’ па је говорила:
„Бога вама два врана гаврана!
„Што сте пали на бегове вишње?
„Ил’ сте пали, да вишње зобљете,
„Ил’ сте пали, да се одморите?“
Ал’ говоре два врана гаврана:
„Бога теби беговице млада!
„Н’јесмо пали, да вишње зобљемо,
„Већ смо пали, да се одморимо,
„Имали смо и трећега друга,
„Па је о’ша мајци на женидбу,
„Те смо пошли, да снају видимо,
„Да видимо, да је дарујемо!“

XIX

Цв’јеће је поље покрило,
Сама је стаза остала,
Куда мој драги пролази,
Врана ми коња доводи,
Мојој га башчи приводи;
Веже га рожи за кор’јен,
нека му рожа мирише.

XX

Сеја браца на огледа звала:
„ајде брате загледај ђевојку!“
Братац сеји ти(х)о бесједио:
„Ја сам сејо, загледа̃ ђевојку,
„ал’ је куде три јунака млада;
„Један вели, да преслице не зна,
„други вели, да је зла племена,
„трећи вели, да је шара змија.
„Који вели, да преслице не зна,
„Пожелио на сунцу кошуљу!
„Који вели, да је зла племена,
„Не имао рода, ни племена!
„Који вели, да је шара змија,
„Змије му се у перчину легле!

XXI

Овце пасе Тодора,
Широм, миром, до мора.
До зелена јавора,
И до воде Бојане,
И до мора сињег.
На мору је солила,
На Бојани појила,
Са моста и’ бројила.
Набројила три стотине.
За плотом⁸ је ужинала
О плот торбу омлатила.

XXII

Прођо гору, прођо другу,
Зелену.
У тој гори јавор дрво,
Јавор дрво листало.

8 Плот – тараба (ограда од дрвета). – Прим. С. Г.

Под јавором једна мала,
Једна мала постеља.
На постељи моја драга,
Моја драга заспала.
Не морем је од жалости,
Од жалости будити.
Нит' је морем од радости,
Од радости љубити.
Већ ја молим вишњег Бога,
Вишњег Бога са неба.
Да подуне тијан вјетар,
Тијан вјетар са морја.
Да укине један листак,
Један листак с јавора.
Да он пане мојој драгој,
Мојој драгој на лишце.
Не би л' ми се моја драга,
Моја драга збудила.
Не би л' мене моја драга,
Моја драга љубила.

XXIII

Шетала се риба по каналу
(У јесени грожђе бери
Бери па се жени – припјев уза сваки стих)
А ђевојка по своме имању.
Гледо и' прото са пенџера.
Ал' говори лијепа ђевојка:
„Што ме гледаш оче прото?“
„Ој ђевојко вјенчати те нећу!“
„Оче прото молити те нећу,
„У капели седам капелана,
„Од њи' седам вјенчаће ме један!“

XXIV

О плот беже коња веже.
Синцир пуче коњ утече,
Низ ливаде некошене,
Кроз ђевојке непрошене.
Ој ђевојко душо моја!
Устав де ми мога коња,
Могла би ми снаја бити!
Како би ти снаја била,
Кад ја не знам брата твога?
Лако 'ш познат брата мога:
У мог брата скерлет-капа.
Скерлет капа од дуката,
А за капом троја перја.
Златна капа подсја'ује;
Бисер перје пома'ује.
Прво перје жарко сунце,
Друго перје сјајни мјесец,
Треће перје тија киша.
Жарко сунце за сироте;
Сјајни мјесец за путнике;
Тија киша за 'шеницу,
А 'шеница за погачу,
А погача за ђевојке,
А ђевојке за јунаке,
А јунаци за војнике.

XXV

Око школе нађикала трава;
Мога драгог забољела глава.
Нека ћика косит' ће је дика.
Дика коси, вода откос носи.
Препливат' ћу и Дунав и Саву,
Израћау љековиту траву,
Излијечићу мога драгог главу.

XXVI

Играј б'јела, не жали ципела!
Док си б'јела биће и ципела.
Играј жута, не жали регрута!
Док си жута биће и регрута.
Ој регрути, што сте тако жути!
Је ли вама ваша муштра⁹ тешка?
Није нама наша муштра тешка,
Већ је тешка ђевојачка клетва.
Кад закуне до Бога се чује,
Кад заплаче сва се земља тресе,
Кад уздане лист и трава сане.

XXVII

Чула јесам вјеровала н'јесам,
Да би Стево Шокицу узео.
Ој Стеване будаласта главо!
Шта ће теби Шокица ђевојка
Код 'волико српски(х) ђевојака?
Кад обуку свилу на бјелину,
Измам'ле би маглу из облака,
То ли не би од мајке јунака.
Што ће теби Шокица ђевојка?
Ишћерала попа из олтара,
И два ђака попова нећака.

XXVIII

Танцала би танцала
За четири крајцара,
Од зоре до зоре,
Да ме ноге не боле.

XXIX

Мајка Мару иза града звала,
Иза града из дебела 'лада:

9 Муштра, муштрање – војна вежба (у граничарској војсци). – Прим. С. Г.

Јеси л' Маро платно изб'јелила?
Бо'ме н'јесам ни сквасила мајко,
Драги ми је воду замутио,
Кун' га мати и ја ћу га клети!
Стани мајко, ја ћу започети:
Родила му 'шеница бјелица,
И у брду винова лозица.
Свака вла'ца по погачу дала,
А лозица по ведрицу вина,
Положница по двије ведрице;
Овчице му поље прекрилиле,
Мали јањци брда и долине,
Кравице му дворе загрузале,¹⁰
А волови дворе испр'јечали.
Пчелице му пољем засједале.
Свака овца двој' јањаца дала,
А јањешце, по једно шпурешце.¹¹
Пчеле му се три пута ројиле,
Свако ројче паројче¹² му дало.

XXX

Иде киша росуља,
На ђевојци кошуља,
А на момку шарен гуњ.
„Од' ђевојко под мој гуњ!“
„Боме нећу под твој гуњ,
„Волим бити сва мокра
„Нег' код мајке срамотна!“ “

XXXI

Мили Боже чуда големога,
Ђе два браца скупа умријеше,
Једно Лека, а друго Никола!

10 Загрузати – препунити. – Прим. С. Г.

11 Шпурешце – дем. од шпуре – прво прерано ојагњено јагње. – Прим. С. Г.

12 Паројак – рој који је одваја од првог роја (пчела). – Прим. С. Г.

Више њи' су сабор саборили:
Ђе ће милу браћу закопати?
Мајка вели: код новoga сада!
Љуба вели: код жутога пута!
Сеја вели: код бијеле цркве.
Закопаше код новoga сада.
Кад насташе прољетошњи дани,
Оде мајка на два гроба млада,
Па ми кука кано кукавица,
А преврће кано ластавица:
„Устан' Леко, устани Никола,
„Ваша браћа, виноград копају,
„А ви јесте чвршћано заспали!“
Ал из гроба нешто проговара:
„Не будали, наша мила мајко,
„Још ће теби и жалије бити,
„Док отправиш двије снаје младе,
„Двије снаје и два унучића,
„Два унука, двије јабучице!“

XXXII

У Ивана зелена ливада.
По њој Иво вране коње пасе
Вране коње и б'јеле волове.
Њему селе ручак доносила.
Иво руча, селе се умива.
Ала селе бјела лица твога
Дајде селе, да га Иво љуби!
Оде селе кући бугарећи
Па говори својој старој мајци:
Бога теби остарела мајко,
Режи мени три аршина платна,
Да ја кријем своје бјело лице,
Од Ивана брата јединога,
Од Ивана кано од туђина,
Од туђина, ка'но од Турчина!

XXXIII

Будила мајка Јована:
„Устани горе Јоване!“
„Не могућ мајко устати,
„Три су ме виле стр’јељале,
„Срце су моје вадиле!“ “
„Познаш ли синко које су?“
„Ти си га мајко вадила,
„Сестрица је св’јетлила,
„А љуба је гледала!“ “

XXXIV

У петак се Јово разболио,
У суботу логом прележао
У неђељу рано умирао.
Близу га је закопала мајка,
Близо себе у зелену башчу.
Често ј’ мајка питала Јована:
„Рано Јово, је л’ ти земља тешка?“
„Моја мајко није м’ земља тешка,
„Ван је тешка дјевојачка клетва,
„Понајвише они(х) ђевојака,
„Које носе гердан до појаса.
„Гердан звечи, моје срце јечи,
„Гердан сине, моје срце кине,
„Гердан куца моје срце пуца.
„Кад зауну земљица се тресе,
„Кад заплачу и Богу је жао!“ “

XXXV

Нико коња за ђевојку даје.
Друга га је карала ђевојка:
„Ој Никола будаласта главо!
„Што ти дајеш коња за ђевојку?
„Ја би твоја и без коња била,

„Док нарастем танка и висока,
„И у лицу б’јела и румена.“

XXXVI

Ђера овце ђевојка,
(: Тако лако,
Ђера овце ђевојка лагано – уза сваки стих)¹³
До зелена јавора, –
И студена камена, –
И ладнога извора. –
Под јавором бројила, –
На камену солила, –
На извору појила, –
Преко воде гонила. –
Све јој овце пређоше, –
Сам’ не море Сошица¹⁴, –
И Сошино јањешце –
Дај ми брате сикиру, –
Да пресјечем брестићак, –
Да направим мостићак, –
Да прећерам Сошицу. –
И Сошино јањешце –

XXXVII

Сјајна зв’јездо преко Темишвара!
(: Сава вода брзо тече,
Куд мој драги сваку вече,

¹³ Други припјев:

Ђера овце ђевојка
(: Бисерова магла пала,
Ој данице звездице,
Не залази рано је,
Рано је, рано је,
Не залази сунце море
Не залази за гору). – Прим. Ј. В.

¹⁴ Сошица (овде: лично име овце); иначе означава „рачваста грана или подупирач од дрвета“. – Прим. С. Г.

Шеће се, скиће се: – припјев)
Поздрав'де ми мога господара,
Нек се шеће, нек се кући креће!
Кућа му се на бубањ продаје,
Љуба му се за другог удаје,
Да за кога не би ни жалио,
Већ за њег'ва побру рођенога.
Њега побру у сватове зове
Да му буде ђевер до ђевојке. –
„Како би ја драгој ђевер био,
„Кад ја не знам, како би ја рећи,
„Када узму редом чаше пити?
„Ал' би рећи здраво снајо моја,
„Ал' би рећи здраво љубо моја!
„Здраво љубо за годину дана!
„А за другу у мом двору била.
„А за трећу и синка родила
„Синка Ранка од нарамка!“

XXXVIII

Сву ноћ сјала – (сувојчице ђевојчице,
Сву ноћ сјала рожо моја – припјев)
сјајна мјесечина.
Сву ноћ сјала – ништа не украла,
Већ пред зору – вранца и зеленца.
На вранцу ћу – војску војевати.
На зеленку – ђевојку довести.
Ако буде – преља и везиља,
Мој ће коњић – играјући доћи.
Ак' не буде – преља и везиља,
Мој ће коњић - др'јемајући доћи.

XXXIX

Сјај мјесече сам' немој довече.
(Сунце се рађа, креће се лађа,
Сједи Маца код оваца,

Бира Србијанца,
(Млада Србијанца – припјев)
Довече ће моје драго доћи,
Са албота,¹⁵ са велике стране.
Мислиш драго, да не мислим на те?
А ја мислим и срце ме боли.
Кад у цркву, молим Бога за те,
Кад из цркве, обзирем се на те.

XL

1.

Преди, преди 'ћеро:
Танку жицу све по ноћи,
Мајка ће ти још помоћи,
Удаћу те 'ћеро!
„Да за кога мајко?“
За волара 'ћеро!
„Нећу, нећу мајко,
„Воларова глава
„На њивама спава!“

2.

Преди, преди 'ћеро:
Танку жицу све по ноћи,
Мајка ће ти још помоћи,
Удаћу те 'ћеро!
„Да за кога мајко?“
За свињара 'ћеро!
„Нећу, нећу мајко,
„Свињарова глава,
„На ровишту спава!“

3.

Преди, преди 'ћеро:
Танку жицу, све по ноћи,

¹⁵ Албот (нем.) – главна стража у доба Војне Крајине – Прим. С. Г.

Мајка ће ти још помоћи.
Удаћу те 'ћеро!
„Да за кога мајко?“
За козара 'ћеро!
„Нећу, нећу мајко,
„Козарова глава,
„На гранама спава!“

4.

Преди, преди 'ћеро:
Танку жицу све по ноћи,
Мајка ће ти још помоћи.
Удаћу те 'ћеро!
„Да за кога мајко?“
За чобана 'ћеро!
„Нећу, нећу мајко,
„Чобанова глава,
„На пландишту спава!“

5.

Преди, преди 'ћеро:
Танку жицу све по ноћи,
Мајка ће ти још помоћи.
Удаћу те 'ћеро!
„Да за кога мајко?“
За капрала¹⁶ 'ћеро!
„Нећу, нећу мајко.
„Капралова глава
„На штапићу спава!“

6.

Преди, преди ћеро:
Танку жицу све по ноћи,

16 Чин у граничарској војсци. – Прим. С. Г.

Мајка ће ти још помоћи.
Удаћу те 'ћеро!
„Да за кога мајко?“
За солдата 'ћеро!
„Нећу, нећу мајко.
„Солдатова глава,
„На пушчици спава!“

7.

Преди, преди ћеро:
Танку жицу све по ноћи,
Мајка ће ти још помоћи,
Удаћу те 'ћеро!
„Да за кога мајко?“
За 'ајдука 'ћеро!
„Нећу, нећу мајко,
„'Ајдукова глава,
„На камену спава!“

8.

Преди, преди 'ћеро:
Танку жицу све по ноћи,
Мајка ће ти још помоћи,
Удаћу те 'ћеро!
„Да за кога мајко?“
За трговца 'ћеро!
„'Оћу, 'оћу мајко!
„Трговчева глава
„На дукати спава!“

XII

Постој моје, више горе сунце,
Да пребројим братове сватове!
Сви сватови на број изађоше,

Сам' не може момак и ђевојка.
Оста момак сјетујућ' ђевојку:
„Почуј мене лијепа ђевојко!
„Кад дођемо двору бијеломе,
„Преда нас ће изић' стара мајка,
„Изн'јеће нам једну чашу вина,
„Полак вина, а полак срчива,¹⁷
„Ти је прими ал' пити је немој;
„Ван је пружи првome до себе!“
Затим они стигоше сватове,
Сви су скупа б'јелу двору дошли;
Ал' изађе остарела мајка,
И изнесе једну чашу вина,
Па је пружи снаћици јединој;
Снаша даде ђеверу до себе,
Ал' повика младожења млaдї:
„Почуј Боже, а ви'те сватови!
„Ово ми је девета ђевојка,
„Све је мајка вином отровала,
„Више неће вјерице ми тврде!“
Тргне сабљу одсјече јој главу. –

XLII

Ој Јелена, јабуко зелена!
Како с' не би јадна зеленела,
Кад ме мајка у гори родила,
Б'јела вила на бабина била,
У буков ме листак повијала.
Буков листак 'аљиница била,
Шара змија шарен повој била,
Вита јела кољевка ми била.
Вјетар мене на гранчици љуџа.
Куна мене репом забављала,
А 'челица медом задајала.

17 Срчиво – истуцано стакло (смртоносано кад се попије); – уместо „отрова“ у другим крајишким варијантама. – Прим. С. Г.

XLIII

Ој Ивице, Марице, ој Ивице рожице,
Ој Ивице, момче нежењено,
Јагодо.¹⁸

Што се 'валиш (Марице, што се валиш рожице
Што се 'валиш) да си ме грлио?
Јагодо.

Ако си ме (Марице, ако си ме рожице
Ако си ме) када загрлио
Јагодо,

Несу т' руке о врату остале.
Што се 'валиш, да си ме љубио?
Несу т' уста на лицу м' остала.
Што се 'валиш, да с' ми дуњу дао?
Ја сам теби дуњу и јабуку,
Дуњу жуту и јабуку љуту.

XLIV

Ој кишице, ти невјеро моја!
Покисе ми трава и ливада
И још томе драги код волова.
Није м' жао траве и ливаде
Већ м' је жао драгог код волова!
Покисе му вежена кошуља,
Штоно сам је још код мајке везла,
Златном жицом сребрном иглицом,
Више злата, нег' танана платна.

XLV

Род родиле трешње вишње,
 Више од рода.
 Од рода се понавиле
 До црне земље.
 Под њима је млад господин

18 Тако отприлике уза сваки стих. – Прим. Ј. В.

С младом госпојом.
Пред њима је влаша вина
И огледало.
У њ' с' огледа млад господин
С младом госпојом.
Више њи(х) су мале 'тице,
Ситно жуборе.
Ал' говори млад господин
Младој госпоји:
Чујеш госпо, чујеш срце,
Што 'тице веле?
Оне веле и говоре,
Да се женим ја.
Ти се жени и ожени
Мој ти благослов!
Докле небо загромило:
Гром те убио!
Док се земља провалила:
У њу пропао!

XLVI

Растовачко моје поље равно!
Што м' је вајда што си поље равно,
Кад у теби није моје драго.
Доље ми га под Дубицом кажу,
У Дубици, проклетој граници.¹⁹
Кућа му је лймом лймована,
Троја врата од сувога злата,
А пенцери сребром преплетени;
Соба му је скерлетом престрта.
Мој се драги по скерлету шеће,
Ваздан шеће обазрет се неће.
Ја с' на њега јабуком бацала,
А он на ме неће ни каменом,
Жалосна му и камена мајка,

¹⁹ Мисли се на Војну границу. – Прим. С. Г.

Која га је срдита родила.
Јер га није весела родила,
Ко што ј' мене моја мила мајка.
Ђе ми оно синоћ бишмо?²⁰
Под Петрињом, под ведрином,
Ђено расте ђетелина,
Ђетелина до кољена,
Смиљевина до појаса.

XLVII

Једно момче кроз село је ишло,
Од села се руком заклонило,
А од сунца везеном марамом.
Гледала га Јелка са пенџерка,
Па је својој мајци говорила:
„Ено, мајко, жеђана јунака,
Би л' м' одњела лађане водице?“
Оде Јелка, мајчина невјерка,
Оде Јелка, ал' се и не врати!
Тако прошле три године дана,
Кад настала година четврта,
Ето Јелке, мајчине невјерке,
Па говори својој милој мајци:
„Бог да добро, моја мила мајко!“
Тужно њојзи одговара мајка:
„Бог да добро, ал' те не помогло!“

XLVIII

Ој Марице, бирташице,
Донеси нам литру вина,
Ој ђевојко, душо моја!
Ој ђевојко, љубо моја!
Литра вина мала мјера,
Оће л' нама бити пити,
Ово дана до неђеље,

20 Бишмо – од бејасмо (где смо били). – Прим. С. Г.

Од неђеље до поклада,
Од поклада до Божића!
Ој девојко, душо моја,
Ој девојко, љубо моја!

XLIX

Тамбур бије у ливади,
Те зору зове:
„Оди зоро, сестро моја,
Да чудо гледамо,
Ђе свекрва кућу чисти,
А снашица спава!“
Спавај, спавај сна’о моја,
Још зорице нема!
Тамбур бије итд... до: „да чудо гледамо“

— —

Ђе свекрва ватру ложи
А снашица спава!“
Спавај спавај сна’о моја,
Још зорице нема!

— —

Тамбур бије – итд.
Ђе свекрва воду носи, – итд.

— —

Тамбур бије итд.
„Ђе свекрва крушац м’јеси... – итд.

— —

Тамбур бије... – итд.
„Ђе свекрва ручак спрема... – итд.

L

Мене моја Марице,
Мене моја рожице,
Мене моја удомила мајка,
Јагодо!
У богато Марице,

У богато рожице,
У богато за лоша јунака,
 Јагодо!
Вољела би Марице,
Вољела би рожице,
Да је мене у лошије дала,
 Јагодо!
У лошије Марице,
У лошије рожице,
У лошије за бољег јунака,
 Јагодо!
Тешко земљи Марице,
Тешко земљи рожице,
Тешко земљи, куда војска прође,
 Јагодо!
И ђевојци Марице,
И ђевојци рожице,
И ђевојци, која сама дође,
 Јагодо!
Без барјака Марице,
Без барјака рожице!
Без барјака, кано стара бака,
 Јагодо!
Без солдин, Марице,
Без солдина рожице,
Без солдина и без чаше вина,
 Јагодо!

II

Мајка Мару иза града звала;
 (Ђе миче намиче,
 Бисера мен' је дала,
Јање дај, па смотај – припјев)
„Ајде Маро јеси ли опрала?
Н'јесам мајко ни до воде дошла,

(Ћизни, лизни, мазни, мазни – припјев)
Туђин ми је воду замутио.

—

Кун' га мајко и ја ћу га клети.
Стани мајко, ја ћу започети.
Овчице му поље прекрилиле.
А јањчићи брда и долине
Родила му 'шеница бјелица.
И у брду винова лозица.
И у кући клипата дјечица!
„Да Бог даде да г' објесе ћерко!“
Мајко моја, мени око врата.
„Ћерко моја вода га одњела!“
Мајко моја, на ме г'нанијела.

LII

Двије сеје браца су имале,
Одмила га Милошем зазвале.
Кад су сјеле сеје вечерати
Зову браца собом вечерати:
„Ајде брате с нама вечерати!“
Вели братац својим сестрицама:
„Не мог' сеје с вама вечерати,
„Ја сам синоћ турско вино пио,
„Неће Турци за вино дуката,
„Веће 'оће са Милоша главу.“
Вели њему сестрица Милица:
„Не бој ми се мој брате рођени!
„Има сеја до три мила сина
„Једнога ће прегорети за те!“
Иде сеја у горње чардаке,
Пак позива најстаријег сина:
„Устај Миле материно смиље!
„Па ћеш ићи уји у сватове,
Ујна ће ти кошуљу дон'јети,
„Више злата нег' танана платна.“

Миле мајци 'вако бесједио:
„Не мог' мајко зуб ме заболио,
„Ја већ мислим пребољети неће!“

Иде мајка у средње чардаке,
Пак позива свог средњега сина:
„Устај Јово материно добро!

„Па ти 'ајде уји у сватове,
„Ујна ће ти кошуљу дон'јети,
„Више злата нег' танана платна.“

Вели Јово остарелој мајци:
„Не мог' мајко, мене боли глава,
„Ја већ мислим пребољети нећу.“

Иде мајка у доње чардаке,
Она зове најмлађега сина:
„Устај Перо материно перја!
„Па ћеш ићи уји у сватове,
„Ујна ће ти кошуљу дон'јети.
„Више злата нег' танана платна.“

Скочи Перо канда лежати није,
Па изводи коња из подрума
Сабљу паше, добра коња јаше,
Па одлази преко поља равна,
Кано зв'језда преко неба сјајна.
Сретоше га три Турчина млада.
Први вели: „Бјеж' у гору Перо!“
Други вели: „Скоч' у воду Перо!“
Трећи вели: „Бјеж' у траву Перо!“

Али Перо њима одговара:
„Н'јесам 'ајдук, да у гору бјежим;
„Нит' сам риба да у воду скачем;
„Нит' сам змија да у траву бјежим,
„Већ сам јунак да се с вама бијем!“

Још је Перо у ријечи био,
Један трже ноже од појаса,
Пак одсјеца јадном Пери главу,
Мртва глава 'вако проговара:

„Бог убио сваку ону мајку,
„Која воли брату, него сину!“

ЛШ

(То исто само мало друкчије)

Што је ово село невесело
Канда синоћ вечерало није.
Сеја браца на вечеру звала:
„Ајде брацо сејом вечерати!“
Ја не морам сејо вечерати,
Ја сам синоћ с Турци вечерао
Погубио три Турчина млада.
Неће Турци коња ни волова,
Веће оће главу са рамена.
„Не бој ми се мој једини брацо!
„Има сеја до три сина своја,
Једнога ће прегорети за те.“
Иде мајка своме сину Ради:
„Устај Раде моје радовање,
„Ајде горе уји у сватове!“
Неће Раде, да послуша мајке.
Иде мајка своме сину Пери:
„Устај Перо, материно перје!
„Устај горе уји у сватове!“
Скочи Миле канда лежа није
Па се спрема уји у сватове.
Перје меће, перје му трепеће.
Пуце пење, пуце му бармеће.²¹
Моја мајко добра бити неће!
Коња зоби, коњ му зоби неће,
Коња поји коњ му воде неће.
Моја мајко добра бити неће!
Миле оде преко поља равна,
Кано звјезда преко неба сјајна.

21 Барметати / обарметати – откопчавати – Прим. С. Г.

Кад је био на сред поља равна
Сретоше га три бијеле виле.
Прва вели: „Да лијепа јунака!“
Друга вели: „Жалосна му мајка!“
Трећа мучи, ништа не говори,
Запе стр’јелу луку на тетиву,
Па га згађа усред срца жива,
И устр’јели млађана јунака.
Умирући говорио Миле:
„Бог убио сваку стару мајку,
„Која воли брацу нег’ срдашцу!“

LIV

Сви козари ожењени,
А ја оста неожењен,
Имам стрица и стрикачу,
Рекоше ме оженити.
То рекоше, па слагаше.
Ја се диго(х) сам женити.
Дођ’ у село, проби чело.
Пођ’ у друго разби(х) уво.
Пођ’ у треће разби(х) плеће.
Када дођо(х) у четврто,
У том селу коло игра,
А у колу три ђевојке!
Једној име Куконоса,
Другој име Дугоноса,
Трећој име млада мома
Ја запреси(х) Куконосу,
Па испроси Дугоносу
Па поведо’ младу мому,
Па је метну’ на кобилу,
Кобила се саломила.
Нуто мога сада јада,
Сада јада из ненада.
Она мене сјетоваше:
„Ој драгане, мој драгоња

„Ти ми иди на чаршију
 „Сали коња од олова
 „Осовине од челика,
 „Те упрегни шест волова!“
 А ја одо(х) у чаршију,
 Сали(х) кола од олова,
 Осовине од челика,
 И упрего(х) шест волова.
 'Аја ћота, 'ај малота!
 'Ај мојијех шест волова!
 Повукоше, потегоше.
 А нут' мога новог јада,
 Новог јада изненада.
 Ал' не може у двор ући.
 Све диреке покр'ао,
 Док сам жену увукао.
 Дадоше јој вечерати:
 Седам сапа²² биганица.²³
 Девет врући(х) прасеница,
 И дванаест сувих сира,
 Све поједе млада мома,
 Све поједе ништ' не оста.
 Још говори млада мома:
 „Ој драгане, мој драгоња!
 „Још ја н'јесам сита доста,
 „Већ ти кољи бика вола!
 А ја закла бика вола,
 Те јој дадо(х) вечерати.
 Све поједе млада мома,
 Само оста десни папак,
 А да не чу приговора,
 Не би ни то оставила.

22 Сапа – држаље (Вук); овде: мера за већу запремину; сапа (у Славонији) – пара од ручка. – Прим. С. Г.

23 Бига/ница – комад мяса, сланине, пите на жару печене. – Прим. С. Г.

LV

Све сам рекла и зарекла с',
Да ја нећу за малена.
Кад насташе зла времена,
А ја одо(х) за малена.
Сви дечаи дрва возе,
А мој мали клине купи.
Сви дечаи трешње беру,
А мој мали шпице²⁴ купи.
Сви дјечаи плот прескоче,
А мој мали под плот скочи.
Узнем њега за ручицу,
Поведем га у шумицу,
Скочи шиба удари га.
Узнем њега за ручицу,
Доведем га у кућицу:
Метнем њега крај ватрице,
Скочи жишка опржи га.
Испнем њега на полицу,
Скочи мачка огребе га.
„А јој мени огребе ме!“
Мили Боже што ћу ш њиме.

LVI

Ја се женим из дну села!
(: Бре. Бре. Из дну села,
Ја се женим бравала,
Из дну села 'ест вала,
Ој, ој ти се Милка ништ' не бој! – припјев :)
Мен' привела моја жена,
(: Бре, бре моја жена,
Мен' привела бравала,
Моја жена 'ест вала.
Ој, ој ти се Милка ништ' не бој! – припјев :)
Плава вола и магарца (припјев као горе уза сваки стих)

24 Шпице – семенке од бундеве (мисираче). – Прим. С. Г.

Вуц' магарца уједоше,
 Власи вола украдоше.
 Ја потеко у поћеру.
 Сретоше ме три пунице,
 Па ми веле три пунице:
 „Стани зете, враг те сrete,
 „Веће има три године,
 „Кад смо теби диву²⁵ дале
 „Још те н'јесмо даривале!“
 Дадосе му лонац гребсти.
 Узе лонац по бочини
 Лупи ш њиме о плотину.
 „Н'јесте мени диву дале,
 „Ван сте дали бенетину!
 „Када види плуг у њиви,
 „Она стане па се диви:
 „ „Какви с' оно кози рози,
 „ „На којим се брајо вози?“ “
 „Кад види тар²⁶ у кући,
 „Она стане па се крсти:
 „ „Каква ј' оно накарада?“ “
 „Када види нит' у тари,
 „Она стане, па ти блене:
 „ „Какви с' оно гори – дољи?“ “
 „Када види здјел' у кући,
 „Она гледи, главом врти:
 „ „Каква ј' оно купљачина?“ “
 „Када види млин на води,
 „Она стане, па се чуди:
 „ „Какви ј' оно бобрекало?“ “
 „Кад види жетелице,
 „Она стане, па се смије:
 „ „Какве с' оно зорчалице?“ “

25 Дива, одива – невеста. – Прим. С. Г.

26 Тара – разбој за ткање. – Прим. С. Г.

LVII

Ој Катице, Като,
Ој Катице, срце моје!
То не ваља, што ти радиш,
Са Дунаја воду грабиш,
Своје тело ладиш!
Поздрав'де ми Като,
Поздрав'де ми срце моје:
Оберунца²⁷ Талијана
Док ја дођем из кавана!
Ој ђевојко душо моја,
Гледни дере на ме!
Ја не смијем гледат на те,
Ено горе бабе мога,
Ено г' горе не било га,
Ено горе кола дела,
Душа му се саделала,
Кад'но моја за тобом!
Ој ђевојко душо моја,
Гледни дере на ме!
Ја не смијем гледат' на те,
Ено горе мајке моје,
Ено ј' горе не било је!
Ено ј' горе платно снује,
Платно снује мене псује,
Душа јој се сасновала²⁸
Кано моја за тобом.
Ој ђевојко душо моја
Гледни дере, на ме!
Ја не смијем гледат' на те,
Ено горе брата мога;
Ено г' горе тару²⁹ дела;
Душа му се саделала
Кано моја за тобом!

27 Oberunzucht (нем.) – неморалан, развратан. – Прим. С. Г.

28 Сновати, сасновати – направити основу за ткање. – Прим. С. Г.

29 Тара – разбој за ткање. – Прим. С. Г.

—
Ој ђевојко душо моја,
Гледни дере на ме!
Ја не смијем гледат на те
Ево горе сестре моје!
Ево горе ризу везе,
Душа јој се савезала,
Кано моја за тобом!
А јој мени за драгом!

LVIII

Пошâ сам кроз луке,
Кроз луке зелене.
Пошâ сам кроз луке,
Кроз луке зелене,
Млађан кâ и бор!

Вид'јо сам рожицу,
Цв'јетак вијојлицу.
Вид'јо сам рожицу,
Цв'јетак вијојлицу
Млађан кâ и бор!

Стргнут сам је ћио,
Вјетар је одвио.
Стргнут сам је ћио,
Вјетар је одвио.
А јој за њом!

За њом сам погледа,
Б'јел' град сам сагледа.
За њом сам погледа
Б'јел' град сам сагледа,
А јој за њом!
У граду ђевојку,
Танку тер високу.
У граду ђевојку,

Танку тер високу,
А јој за њом!

Вол'јо би је љубити,
Нег' б'јел' град купити,
Вој'јо би је љубити,
Нег' б'јел' град купити,
Млађан кâ и бор!

LIX

Дрво зелено из Брђана,
Било мило Ђурђу,
Немој на мене, – немој!

– –

Немој на мене из Брђана
Било мило Ђурђу,
Већ мимо мене – већ мимо!

– –

Већ мимо мене из Брђана
Било мило Ђурђу,
У Грчку земљу – у грчку.

– –

У грчку земљу из Брђана
Било мило Ђурђу
Ђено Грчкиње – ђено!

– –

Ђено Грчкиње из Брђана
Било мило Ђурђу
Платно бијеле – платно!

– –

Платно бијеле из Брђана
Било мило Ђурђу.
А Бога моле – а Бога.

– –

А Бога моле из Брђана
Било мило Ђурђу,
Да киша пане – да киша.

— —
Да киша пане из Брђана.
Било мило Ђурђу,
Да трава раста – да трава.

— —
Да трава расте из Брђана,
Било мило Ђурђу,
Да паун пасе – да паун.

— —
Да паун пасе из Брђана
Било мило Ђурђу,
Да перје расте – да перје,

— —
Да перје расте из Брђана,
Било мило Ђурђу,
Да се наките – да се.

— —
Да се наките, из Брђана,
Било мило Ђурђу,
Грчки сватови – грчки.

— —

LX

У појака коша³⁰ од порјака,³¹
А у Кате вертун од шалате.
Нађикала око школе трава.
Нека ђика, косиће је дика.
Дика коси, вода откос носи,
Киша пада не морем на прело,
Брате Перо купи ми амбрело.

LXI

Коло води младо момче,
По имену Миловане.

30 Коша – дем. од кошуља. – Прим. С. Г.

31 Порјак – врста лука, празилука – Прим. С. Г.

Колу момче подвикује
И овако поцикује:
„Играј коло наоколо,
„Да видимо ко ће боље!
„Да видимо старца Пају,
„Ђе’но нам је лака скока,
„Ђе’но колом зањи’ује,
„Танким гласом подвикује:
„(X)опа, цупа, до два скока,
„И ја имам до два ока,
„И ја имам лаке ноге,
„И ја имам грло јасно,
„Да видимо ко ће боље!
(X)опа цупа цуп,
(X)опа цупа цуп!“

Прип’јевâњâ

1.

Шта се оно зелени,
Под оније’ пенџери?
Ал’ је јела, ал’ је бор?
Нит’ је јела, нит је бор,
Већ је оно пеливан,
Зове Мару (или друго име) на диван.

2.

Мара је плакала,
Мајка је тјешила,
„Мучи, мучи ранка,
„Купиће ти мајка,
„Свиленицу тканицу
„И два пера паунова.
„Питаће људи:
„Чија оно дика?
„Оно је дика Илијна /:или друго име:/ синка.“

3.

Мара тера лабуде
Шаље Столу /или друго име:/ на воду.
Нема Столе за дуго.
Скочи Мара поскоком,
Нађе Столу под плотом,
Тиквице га притисле,
Душицу му истисле.

4.

Устан горе драгане!
Ево теби кајгане;
На кајгани погача,
На погачи јабука,
У јабуци невена,
У ђевојци невјера
У Столе су и двије,
Да он Мару избије!

5.

Кључаница задрма,
Црна куја залаја.
Вели Мара: „Јадна ја!
„Ко ми врата отвара?“
Вели Столе: „Ево ја!“
Јеси л' Столе Бог ти да?
Волим Столе, да си ти,
Него друга, да су три!“

6.

Сједи Столе на баци,
У зеленој калаци,
И угриза јабуку.
Уједе се за руку:

„А јој моја ручице
„И Марина душице!
„Жал’јем је Мар’не душице,
„Неголи моје ручице!“

7.

Гавран гр̑че (гр̑ка) на јели,
Питајте га што вели!
Добро гавран говори,
Да је Столе гаћеша,
Да је Мара најљепша!

8.

Паде листак у ливаду.
Чија је ливада?
Млада је л’јепог Столе,
Он је код волова;
Код њега је преслица
Пуна бисера.
На њу преде л’јепа Мара,
Здрава весела.
Отуд иду три делије,
Гром и(х) убио!
Међ’ њима је л’јепи Столе,
Бог га помога!
Он ми носи груду сн’јега,
Бог га помога!
Да накити л’јепу Мару
Здраву веселу.

9.

Ој ти Столе медени!
Што те мајка не жени?
Жениће ме к јесени,

Кад настану кестени,
И 'шеница бјелица,
И винова лозица.

10.

Синдирићи звече,
Столе цуре неће.
Ако неће ниједна,
'Оће Мара вриједна.

11.

Крешталица крешти,
На поповој љесци:
„Дај ми попе волове,
„Да оремо долове,
„Да сијемо ланове,
„Да предемо дарове,
„Да удамо Ружицу,
„Да женимо Грујицу!

— —

Јадан лежем, да тренем
Кад се тужан ја пренем,
Ал' цртало³² цв'јетало,
А орање листало,
А волови нестали.
— Камо слуго волови,
Убили те богови?!

12.

Ој ђевојко драгана!
Јер ми н'јеси казала,
Да ми драги болује,
Да му носим понуде:

32 Цртало – део плуга за орање. – Прим. С. Г.

У решету ракије,
Да се драги напије.
А у ситу шећера,
Да мој драги вечера.
Од рибице вилице
Од рачића крачића.³³

13.

Плакала је Анка
Тјешила је мајка:
– Не плач', не плач' Анка,
Купиће ти мајка:
Ендер вендер в'јенац,
Цокулице шкрипалице,
Прегачицу срмашицу,
Кошуљицу камарицу,
Па и ти 'ајде у коло.
Питаће /те/ коларице:
– Чија је оно кадуна?
Од меда се надула!³⁴

33 Дем. од – крак (рачји пипак). – Прим. С. Г.

34 Напомена натписана вертикално на десној marginи рукописа: „Код ових пјесама нијесам забиљежио гдје сам коју чуо из разлога што се ове пјесме, с малим изузетком, пјевају по свима крајевима Баније.“ Јов. Воркапић.“ – Прим. С. Г.

ДОДАТАК

LXII

Два су града у милости била.
Једно Јајце, а друго Бјеланце.
У Јајцу је Јово момче младо.
У Бјеланцу Зорица дјевојка.
Јово проси Зорицу дјевојку,
Јово проси, ал' му не да мајка.
Али Јово и не пита мајке,
Већ он купи кићене сватове,
Па он иде по Зорицу л'јепу.
Јово оде по Зорицу младу,
Мајка оде у гору зелену,
Па преврће дрвље и камење,
Док је нашла змију јадовиву
Па је коље, кано јање младо:
Пô је чаше наточила јада,
А од полож доналила вина.
Па 'нда иде своме б'јелу двору.
Кад је била насред поља равна,
Сретале је Јовине сватове,
Под Зорицом коња у(х)ватила.
Па говори остарела мајка:
„Сна'о моја Зорице дјевојко:
„На ти пића, вина црљенога!“
Мудра била Зорица дјевојка
Мудра била, мудро говорила:
„Свекрвице мила моја мајко!
„Нерођена кано и рођена,
„Моја мене сјетовала мајка,
„Да не пијем прије Јове вина,
„А водице прво свекрвице;

„Већ ти подај сину јединоме!“
Оде мајка младожењи Јови,
Под Јовом је коња у(х)ватила,
Па му даде ону купу вина.
Пола пије, пола коњу даје,
Мртав с коња на земљицу паде
Он ми паде, коњ му се распаде.
Тад говори Зорица дјевојка:
„Свекрвице мила моја мајко!
„Нерођена, кано и рођена,
„Што отрова сина јединога,
„Сина свога, а драгога мога?
„Ја га 'оћу свађе³⁵ драгог наћи,
„Село проћи и драгога наћи,
„Ма ти нећеш себи сина наћи,
„Докле си га већ не родиш мајко!“

(У Блињи 1890. Забиљежено од Петра Продановића, слијепца гус-
лара из Лике. – Прим. Ј. В.)

14.

Кликти ђетле кликти!
Ако носиш добар глас,
Кликти амо, ближе нас,
Даћемо ти златан пас.
Кликти ђетле кликти!
Ако носиш злочест глас,
Бјежи даље ти од нас,
Даћемо ти прштен³⁶ пас.³⁷

35 Свађе – у значењу: свагде, свугде, свукуд. – Прим. С. Г.

36 Прштен – рђав (Вук), од лошег материјала саткан – Прим. С. Г.

37 Пас (дугосилазни акценат) – појас. – Прим. С. Г.

Slavica Garonja Radovanac

*The unpublished material from the SASA ethnographic collection:
Jovan Vorkapić – manuscript collections from Banija (1890)*

Summary

The paper presents the contents of the manuscript collection „Serbian folk poems from Banija in the former military Krajina“ from 1890, collected by Jovan Vorkapić whose manuscript collection is written in Cyrillic and kept in the SASA Archive, as the part of the Ethnographic Collection. From a genre point of view, this collection consists of lyrical and epic lyrical folk poems that are being published for the first time, and testify to the continuity of Serbian folklore heritage in Croatia.

Keywords: archive, collection, Bania

Примљено: 9. 11. 2025.

Прихваћено: 18. 11. 2025.